

Ieder christen een ‘Barnabas’

In de leerschool van een over het hoofd geziene hoofdrolspeler in het Nieuwe Testament

© 2020, Evert Van de Poll¹

Dit artikel gaat over een persoon in het Nieuwe Testament over wie we maar weinig spreken in de kerk, bijna nooit eigenlijk. En toch, deze persoon is heel bijzonder, iemand waarvan we veel kunnen leren. Mag ik u voorstellen: Barnabas, een naaste medewerker van de apostel Paulus. Die laatste kennen we, maar Barnabas is voor velen een onbekende. In de christelijke traditie worden ontelbare kinderen naar de eerste vernoemd, Paul, Paula, Pauline, Paulette, maar wie noemt zijn kind nu Barnabas? Toch wordt deze persoon maar liefst 27 keer genoemd in het Nieuwe Testament. Dat is intrigerend. Wanneer iemand zo vaak wordt genoemd, moet hij vast belangrijk zijn. Hij was inderdaad een sleutelfiguur in het Nieuwe Testament. Een over het hoofd geziene hoofdrolspeler

Nee, Barnabas was geen groot evangelist, geen bekende profeet, geen belangrijke kerkleider. De Bijbel noemt niemand die door hem tot geloof is gekomen, geen enkele genezing wordt toegeschreven aan zijn voorbede. Wat is er dan zo belangwekkend aan hem, dat hij maar liefst 27 vermeldingen verdient in het Woord van God? En wat kunnen wij van zijn optreden leren?

Iedereen ‘Barnabas’

We komen Barnabas voor het eerst tegen in Handelingen 4 vers 36, waar het gaat over de begintijd van de gemeente in Jeruzalem, in de eerste weken, maanden na de uitstorting van de Heilige Geest op de Pinksterdag.

En Joses, die door de apostelen ook Barnabas genoemd werd (wat vertaald betekent: een zoon van vertroosting), een Leviet, afkomstig uit Cyprus.

Dit vers vertelt ons veel over Barnabas. Hij was een Leviet, dus een religieuze Jood. Hij kwam uit Cyprus, dus hij was opgegroeid in een Joodse gemeenschap in de Diaspora, buiten Israël. Dus sprak hij vloeiend Grieks en was hij goed op de hoogte van de Griekse, hellenistische cultuur van die dagen, en van de plaatselijke heidense religies en afgodsverering.

Zijn echte naam was niet Barnabas, maar Joses, dat is een verbastering van de Hebreeuws naam Jozef.

In die tijd hadden Joden in de diaspora vaak een tweede, Griekse naam. Barnabas is echter geen tweede naam, maar een Aramese bijnaam die hij van de apostelen had gekregen, vast en zeker vanwege zijn houding en zijn bediening. Lukas legt zijn lezers uit wat die naam betekent: ‘zoon van bemoediging’ of ‘zoon van vertroosting’ (*paraklesis*). Of te wel, ‘iemand die bemoedigt, helpt, troost’. Zo iemand was Jozef, bijgenaamd Barnabas.

We weten dat ‘ vertroosting ’ kenmerkend is voor God. Jezus gebruikt dezelfde term wanneer Hij de discipelen belooft dat Hij hen na zijn opstanding en hemelvaart de Heilige Geest zal zenden. Dan noemt Hij de Geest de *Parakletos*, de ‘Helper’ of de ‘Vertrooster’.

Het Griekse woord *parakletos* is bijzonder rijk aan betekenissen. Letterlijk betekent het: iemand die je erbij roept. Dat kan zijn iemand die je verdedigt in een gevecht, een advocaat die het voor je opneemt in een rechtszaak, iemand die je troost in verdriet, die je uit de put haalt, iemand die je

---

¹ Enigszins bewerkte tekst van de prediking van Janna Van de Poll in de *Eglise Evangélique Libre* te Nîmes (Frankrijk), 12 juli 2020.

bemoedigt, aanspoort. Prachtig! Dat alles ligt besloten in die naam Barnabas. Een erenaam! Stel je voor dat ieder van ons die bijnaam kreeg, een zoon of dochter van bemoediging en vertroosting werd genoemd.

Ja, stel het je inderdaad maar voor, want als volgelingen van Jezus hebben we allemaal, zonder onderscheid, de opdracht: *Moedig elkaar aan, vertroost elkaar* - 1 Thessalonicenzen 4 vers 18. Zeker, sommigen hebben een bijzonder charisma van bemoediging, meer dan het gewone, maar tot op zekere hoogte is het de missie van heel de kerk om anderen te bemoedigen, te vertroosten, vooruit te helpen.

Ieder christen mag een 'Barnabas' zijn.

Wat houdt deze bediening precies in? Wat is bemoediging? Hier ligt het antwoord op de vraag waarom Barnabas zo vaak in het NT wordt genoemd: hij is namelijk een toonbeeld van de bediening van bemoediging, die aan ons allen is toevertrouwd.

Ik heb in Handelingen vijf kenmerken gevonden die ons bij deze dienst kunnen helpen.

1. Barnabas geeft op genereuze wijze

Ten eerste, Barnabas is genereus, hij geeft ruimhartig. Dat is het eerste wat we over hem lezen, zo wordt hij in de Bijbel geïntroduceerd, in Handelingen 4 vers 37, waar we lezen: *Barnabas... had een akker, verkocht die en bracht het geld en legde het aan de voeten van de apostelen.*

Barnabas behoorde tot de groeiende en bloeiende grote gemeente van Jeruzalem. Zoals bij elke groeiende gemeente was er heel veel nodig, en alles tegelijk. Veel leden van die eerste gemeente waren naar Jeruzalem gekomen voor het Pinksterfeest, op eigen kosten. Nu ze tot geloof in Jezus waren gekomen, bleven ze in Jeruzalem om opgebouwd en onderwezen te worden voordat ze terug konden gaan naar het land waar ze woonden. Hoe moesten ze voorzien in onderdak en voeding? Er was geen hulp te verwachten van de Joodse gemeenschap in de synagoge, de gemeente van Christus was volledig afhankelijk van de vrijgevigheid van hun leden. Dat is nog vaak het geval. En de vrijgevigheid was enorm. Een van de manieren om in alle materiële behoeften te voorzien, was het verkopen van bezittingen, waarvan de opbrengst bij de apostelen werd gebracht opdat die het konden beheren en toebedelen aan wie hulp nodig had.

Het is verbazingwekkend dat Barnabas stukken land bezat, terwijl hij toch een Leviet was. Volgens de wet van God mochten Levieten geen grond bezitten. In Deuteronomium 18 vers 1-2 staat: *De Levitische priesters, de hele stam Levi, mogen geen aandeel of erfbezit hebben samen met Israël; de vuuroffers van de HEERE en Zijn erfelijk bezit mogen zij eten.*

Daarom mag hij geen erfelijk bezit hebben te midden van zijn broeders; de HEERE, Die is zijn erfelijk bezit, zoals Hij tot hem gesproken heeft.

De Levieten konden dus geen grond kopen, ook geen grond erven. Ze woonden in steden verspreid over het hele grondgebied. Hun erfdeel was de Heer, dat wil zeggen, het dienstwerk dat ze voor Hem verrichtten: het leiden van de eredienst in het heiligdom, onderwijs in de wet, geestelijke en pastorale begeleiding in het bewandelen van de wegen van de Heer. Daarvoor kregen ze giften van de andere stammen. Net als dat nu gebeurt in de kerk met betrekking tot voorgangers of pastors.

Hoe Barnabas aan dat land gekomen is, weten we niet. Wel dat hij er niet aan vastzat. Hij hield het niet voor zichzelf, om van de opbrengst te leven, maar verkocht het en gaf de hele opbrengst weg. Met gulle hand.

Het doet me denken aan een woord van de apostel Paulus in 2 Korintiërs 9 vers 6-7:

Wie karig zaait, zal ook karig oogsten; en wie zegenrijk zaait, zal ook zegenrijk oogsten. Laat ieder doen zoals hij in zijn hart voorgenomen heeft, niet met tegenzin of uit dwang, want God heeft een blijmoedige gever lief.

Als we met gulle hand en met vreugde geven, zullen we grotere zegeningen oogsten. Niet uit berekening, want het gaat de gever niet om wat hij er eventueel voor terug krijgt. Geven is gelukkiger dan ontvangen, heeft Jezus gezegd (Handelingen 20:35). Hij heeft ook gezegd dat wanneer we geven, het ons aan niets zal ontbreken:

Geef en aan u zal gegeven worden: een goede, vastgedrukte, geschudde, overlopende maat zal men u in de schoot geven, want met dezelfde maat waarmee u meet, zal er bij u ook gemeten worden (Lucas 6:38).

In feite is geven een mysterie, het mysterie van het geschenk is de dynamiek van het Koninkrijk. Barnabas hielp de kerk zichzelf op te bouwen door middel van zijn gaven – niet alleen de gave van zijn geld en bezittingen, maar vooral de gave van zichzelf.

2. Barnabas accepteert iemand die door anderen ten onrechte werd afgewezen

Het tweede kenmerk van Barnabas bemoedigende bediening is te vinden in Handelingen hoofdstuk 9 vers 26:

Toen Saulus nu in Jeruzalem gekomen was, probeerde hij zich bij de discipelen aan te sluiten, maar zij waren allen bevreesd voor hem, want zij geloofden niet dat hij een discipel was. Maar Barnabas nam hem onder zijn hoede, bracht hem naar de apostelen en vertelde hun hoe hij onderweg de Heere gezien had, dat Hij tot hem gesproken had en hoe hij in Damascus vrijmoedig gesproken had in de Naam van Jezus.

Barnabas accepteert iemand van wie de andere leiders zich afstandig hielden. Ze hielden de deur dicht en wezen hem daarmee in feite af, ten onrechte. Barnabas niet, hij verwelkomde Saulus, de fanatieke rabbijnse theoloog die op de weg naar Damascus radicaal tot bekering was gekomen. Hij had de volgelingen van Jezus vervolgd en gearresteerd, maar nu werd hij plotseling zelf het voorwerp van vervolging van zijn vroegere Joodse medestanders. Hij moest vluchten en ging naar Jeruzalem. Het eerste wat hij in Jeruzalem wilde doen, was de apostelen ontmoeten, vertellen wat hem overkomen was, en naar de samenkomst van de gemeente gaan om daar zijn nieuwe broeders en zusters in Christus te ontmoeten.

Maar de ontvangst was bepaald niet hartelijk. Kil, afstandelijk, met argusogen werd hij bekeken, op straat nagewezen. Hoe verwelkom je iemand die bekend staat als de meest geharnaste christenvervolger, een gevaarlijke man, een extremist die de christenen haatte, iemand die zoveel leed had veroorzaakt, onschuldige mensen in de gevangenis geworpen, vrouwen die hun man verloren, kinderen die hun vader of moeder verloren. Lukas schrijft in zijn relaas dat *allen* in de gemeente van Jeruzalem *bang voor hem waren, en dat niemand geloofde dat hij een discipel was* (9:26).

Hun reactie is begrijpelijk, want Paulus was verantwoordelijk voor de arrestatie van veel christenen. Ik begrijp dat de broeders en zusters bang waren toen ze die man opeens in hun samenkomst zagen binnenkomen. Was die bekering wel echt? Was hij in feite niet een agent van de geheime dienst, een verklikker, iemand die zich alleen maar voordeed als een gelovige? Niemand durfde hem dus te verwelkomen, niemand vertrouwde hem, niemand geloofde zijn verhaal, zelfs de apostelen niet.

Behalve Barnabas.

Hij weet dat de afwijzing niet terecht is. Als een van de kerkleiders neemt hij op voor Saulus. Zodoende bouwt hij een brug tussen hem en de kerk. Dat was moedig! Gezien de angstaanjagende reputatie van Saulus en de bedenkingen van de apostelen, moeten we de moed niet onderschatten!

Om te bemoedigen, om anderen moed te geven, moet je zelf soms heel moedig zijn. Tegen de goegemeente in durven geven

Zo werd Barnabas een instrument in handen van de Heer om zijn prachtige plannen voor deze jonge bekeerling uit te voeren. Dankzij Barnabas kon Saulus een bediening van apostel ontwikkelen, dankzij Barnabas kon Saulus uitgroeien tot een grote prediker van het evangelie.

Misschien hebt u wel heel onopvallend iemand geholpen die later een grote naam krijgt in de samenleving, in de kerk, of beide.

Ik dank God voor de 'Barnabassen' onder ons, de broeders en zusters die de gemeente van Christus opbouwen door iemand te accepteren die anderen afwijzen, door te luisteren naar iemand die door anderen niet worden aangehoord, door iemand aan te moedigen die anderen over het hoofd zien, door vertrouwen te schenken aan iemand die anderen achterdochtig bejegenen, door iemand in hun kring op te nemen die anderen links hebben laten liggen.

3. Barnabas staat open voor nieuwe dingen die Gods Geest bewerkt

Een derde kenmerk van Barnabas bediening is te vinden in Handelingen 11 vers 19-23. Daar lezen we dat de apostelen in Jeruzalem Barnabas als hun afgevaardigde naar Antiochië zonden.

Waarom? Dat had te maken met de vervolging waaraan Saulus mede de leiding had gegeven. Hij en zijn medestanders in Jeruzalem hadden willen voorkomen dat de beweging van Jezus verder zou groeien en dat ze zich naar andere steden zou verspreiden. Maar wat zij hadden willen voorkomen, gebeurde in feite juist door de vervolging die zij hadden georganiseerd. Door het optreden van Saulus en andere religieuze leiders waren veel christenen uit Jeruzalem en Judea verdreven. Zij vluchtten naar andere steden in de omringende provincies van het Romeinse rijk, en nog verder weg. In de steden waar ze terecht kwamen, vormden ze kleine gemeenschappen. En ze getuigden van hun geloof waardoor ook anderen zich bij hen aansloten. Zo groeide de kerk overal, letterlijk tegen de verdrukking in.

Een van deze nieuwe vluchtelingengemeenten bevond zich in Antiochië zo'n 500 km ten noorden van Jeruzalem in het noorden van het huidige Syrië.

De apostelen in Jeruzalem hoorden ervan en besloten iemand af te vaardigen om toe te zien dat de gemeente zich op de juiste wijze ontwikkelde, volgens de principes die Jezus aan de apostelen had geleerd. Iemand die hen nader kon onderwijzen in de weg van het geloof. Met die opdracht werd Barnabas naar Antiochië gezonden.

Wat trof hij daar? Iets wat tot dan toe ongehoord was. Een gemeente van Joodse gelovigen die niet-Joden accepteerde zonder te eisen dat ze ook Jood zouden worden, die hen doopte zonder hen te besnijden. Stel je voor: onbesneden heidenen mogen meedoen in de aanbidding van de God van Israël!

Dat zou in de moederkerk in Jeruzalem nooit zijn geaccepteerd. U moet weten dat tot die tijd, ongeveer tien, vijftien jaar na de uitstorting van de Geest, de kerk nog een volledig Joodse aangelegenheid was. Nog maar kort daarvoor was er grote opschudding ontstaan, toen de Romeinse hoofdman Cornelius en zijn huisgenoten tot geloof waren gekomen. Heidenen in de kerk die zich niet aan de Joodse regels houden, dat kan toch niet?

Maar toen Barnabas in Antiochië aankwam, en zag dat er vele niet-Joden bij de gemeente waren gekomen, was hij helemaal niet afhoudend en argwanend, maar verheugde hij zich. Hij zag dit als de genade van God. Hij spoorde de gemeente aan om op de ingeslagen weg door te gaan, met een vastberaden hart, gehecht aan de Heer. Hij zei niet: 'Wat jullie doen, zijn we niet gewend. Dat druist in tegen onze traditie.' Ook niet: 'jullie moeten de eenheid bewaren en niet afstappen van de regels die we in Jeruzalem hanteren'. Nee, niets daarvan. Integendeel, hij verheugt zich met de nieuwe dingen die er gebeuren. Hij moedigt de mensen aan. Barnabas iemand die openstaat voor de werking van de Heilige Geest, ook als die anders gaat dan de goegemeente wel had gewild. Juist daarom kan hij mensen bemoedigen die nieuwe wegen inslaan, zolang ze maar dicht bij de Heer blijven.

Hij begreep dat er verscheidenheid is in het Koninkrijk van God, diversiteit in de eenheid. De eenheid van de kerk kan worden gebouwd zonder dat iedereen over alle onderwerpen precies dezelfde mening moet hebben, zonder dat iedereen zich op precies dezelfde wijze gedraagt. Hij begreep dat we een grote eenheid kunnen hebben in een zeer grote diversiteit, zolang ieder maar dicht bij de Heer blijft en anderen respecteert in wat zij voor de Here Jezus doen.

Kortom, Barnabas staat open voor nieuwe dingen van de Heilige Geest. Dat kon omdat hij een ruim hart had, een hart waarin ruimte was voor diversiteit, ruimte voor nieuwe dingen, ook al begreep hij die zelf misschien nog niet eens ten volle.² Moge de Heer ook ons een ruim hart geven, een open instelling, zodat wij blij kunnen zijn met de nieuwe dingen die de Heer door anderen heen doet tot opbouw van zijn Koninkrijk, en de anderen daarin bemoedigen.

Een gemeente die geen diversiteit toelaat, die probeert haar leden te beheersen en hen een uniek gedrag en een enkele gedachte voorschrijft, wordt al snel een gesloten gemeente die afwijzend reageert op nieuwe suggesties. Een gemeente die ruimte biedt aan de diversiteit van haar leden, bevordert groei en openheid voor de verrassende dingen die God inspireert.

4. Barnabas moedigt anderen aan hun (meerdere) bediening te ontwikkelen

In het volgende vers vinden we nog een vierde karakteristiek van Barnabas als bemoediger. Hij zoekt Saulus op, de afgewezene, en vraagt hem om naar Antiochië te komen. Barnabas integreert hem in de gemeente, en hij moedigt Saulus ook aan zijn bediening van onderwijs te ontwikkelen. Handelingen 11 vers 25: *En Barnabas vertrok naar Tarsus om Saulus te zoeken; en toen hij hem gevonden had, bracht hij hem naar Antiochië.*

Antiochië was een belangrijke stad. Het stond op het kruispunt van de grote handelsroutes van het Romeinse rijk, tussen oost en west, noord en zuid. Tal van handelaren die in Antiochië kwamen, hoorden daar het goede nieuws van de verlossing door Jezus Christus. In vers 21 staat: *de hand van de Heere was met hen en een groot aantal geloofde en bekeerde zich tot de Heere.*

Let op wat Barnabas nu doet niet: 'hier is veel werk voor mij te doen, het is mijn bediening, mijn verantwoordelijkheid, mijn plaats.' Nee, hij gaat naar Tarsus om Saulus te zoeken. Hij denkt niet: de gemeente heeft mij nodig, maar zegt tegen Saulus: de gemeente heeft jou nodig!

Dat laat zien dat Barnabas een heel nederige man is. Nederig ten opzichte van anderen die kwaliteit hebben, meer kwaliteit dan hijzelf.

Diens voorbeeld heeft waarschijnlijk grote indruk op Paulus gemaakt, want hij schreef later aan de kerk in Filippi: *Doe niets uit eigenbelang of eigendunk, maar laat in nederigheid de een de ander voortreffelijker achten dan zichzelf* (Fil. 2:3).

---

² Later, in diezelfde gemeente in Antiochië, heeft Paulus zelfs kritiek geuit op Barnabas over de vraag hoe Joodse en niet-Joodse gelovigen in de gemeente moeten omgaan – zie Galaten 2.

Barnabas was zeker zo iemand. Hij ging op zoek naar Saulus om hem een kans te geven zijn bediening te ontwikkelen. Wat hij wilde, was samenwerken om de grote menigte van nieuwe gelovigen te onderwijzen. Teamwerk. Maar dat kan alleen, wanneer je niet zelf alles in eigen hand wilt houden.

Wat is het mooi om de handen ineen te slaan, in nederigheid, met respect voor anderen. Dit is de ware teamgeest.

Barnabas en Paulus zijn goede vrienden geworden, ze worden zelfs samen op een missie gestuurd naar andere gebieden. In Handelingen 13 vers 1-3 staat geschreven: *En terwijl zij de Heere dienden en vastten, zei de Heilige Geest: Zonder voor Mij zowel Barnabas als Saulus af voor het werk waartoe Ik hen geroepen heb.*

Ik open een zijspoor

Valt u dat ook op? In de profetie die in de samenkomst in Antiochië wordt uitgesproken, is de volgorde 'zowel Barnabas als Saulus'. Niet Paulus en Barnabas, zoals wij doorgaans zeggen. Het gangbare beeld is dat van de grote apostel Paulus en zijn helper Barnabas. Maar het was aanvankelijk juist andersom. In de tijd dat ze samenwerkten in Antiochië was Barnabas de voortrekker. Hij vroeg Saulus als zijn medewerker. En wanneer ze voor de eerste evangelisatieris worden geroepen, is het eerst Barnabas en dan Saulus, de naam die hij als christenvervolger droeg. Hij draagt dan nog niet de naam Paulus, de kleine man die een grote apostel werd. Tijdens die eerste reis komen ze in een stad aan die ook Antiochië heette. De mensen daar meenden dat ze door de goden waren gezonden, of misschien wel goden in mensengedaante waren. Ze willen hen offers brengen. Ze noemen Barnabas Zeus – dat is de oppergod – en Saulus noemen ze Hermes – dat is in het Griekse pantheon de god die de boodschap van de oppergod doorgeeft en uitlegt. Van Hermes komt het woord hermeneutiek – uitleg van een tekst. Dat was hun beeld van toen: Barnabas de baas, en Saulus de helper die bij Barnabas in de leer is gekomen.

Saulus werd voortaan Paulus genoemd. In enkele jaren groeide hij uit tot een apostel die Barnabas overvleugelde, qua kennis en inzicht, qua leidinggeven, nieuwe initiatieven ontwikkelen, omgaan met problemen in de gemeente. Hij groeide ver boven Barnabas uit

Barnabas had de grootsheid dat hij daar geen probleem van maakte. Hij stond niet op zijn strepen, hij erkende in Paulus zijn meerdere. Hij was iemand die een ander hoger achtte dan zichzelf, en die daar blij mee kon zijn. Iemand die een ander de glorie gunde.

Volgens deskundigen op het gebied van leiderschap, is een van de kenmerken van een effectief leider gelegen in de kunst, als je dat zo mag noemen, zich te omringen met andere leiders die in kwaliteit boven je uitstijgen, en hen de ruimte geven. De kwaliteit van een koning is gelegen in die van zijn ministers!

5. Barnabas vergeeft een ander zijn fout

Terug naar het moment waarop Barnabas en Saulus worden aangewezen om op reis te gaan en het evangelie bekend te maken. Saulus wordt vanaf die tijd Paulus genoemd. De twee nemen een derde metgezel mee, een zekere Johannes Markus, een jongeman uit Jeruzalem die ook wel kortweg Johannes of Markus werd genoemd. Deze gaat mee als helper en komt zo in de apostolische leerschool. Hij heeft het voorrecht getuige te zijn van een opmerkelijke beweging van de Geest van God. Hij zag grote wonderen gebeuren, hij was getuige van plaatselijke opwekkingen, de vorming van tal van nieuwe gemeenten.

Alles ging prima tot aan hun verblijf in Pamfylië. *En Paulus en zij die bij hem waren, voeren van Pafos weg en kwamen in Perge aan, een stad in Pamfylië. Maar Johannes verliet hen en keerde terug naar Jeruzalem* (Handelingen 13:13). We weten niet waarom Johannes Markus afhaakte om terug naar Jeruzalem te gaan, maar in de ogen van de apostelen was dit een foute beslissing.

Enkele maanden later keerden Paulus en Barnabas terug in Antiochië. Daar doen ze verslag van evangelisatiereis.

Daarna besloten ze een nieuwe reis aan te vangen, naar de nieuwe kerken die tijdens hun eerste reis waren ontstaan. Barnabas stelde voor om Markus opnieuw mee te nemen. Dit laat zien dat Barnabas Markus zijn fout tijdens de eerste reis had vergeven. Hier vinden we het vijfde kenmerk van zijn bemoedigende bediening: vergeving. Barnabas had zijn neef vergeven dat hij hen tijdens hun moeilijke werk op een gegeven moment in de steek had gelaten.

Maar Barnabas gaat nog verder. Hij vergeeft Markus niet alleen maar wil hem een nieuwe kans geven om te leren en ervaring op te doen en zo zijn taak in Gods Koninkrijk te ontwikkelen. Hij wil Barnabas meenemen, maar Paulus weigert. *Paulus vond het echter juist om hem, die hen van Pamfylië af verlaten had en niet met hen meegegaan was naar het werk, niet mee te nemen* (15:38).

Die opstelling van Paulus is verbazingwekkend, want hij had immers zelf ook een tweede kans gekregen, toen diezelfde Barnabas hem had uitgenodigd met hem naar Antiochië te komen. Maar nu weigert hij Markus een nieuwe kans te geven. Er kwam verbittering tussen Barnabas en Paulus over deze kwestie. Zo erg zelfs, dat de twee trouwe metgezellen voortaan gescheiden wegen gingen. Barnabas ontfermde zich over zijn jonge neef Johannes Markus en nam hem mee naar Cyprus. Hij gaf hem taken die in overeenstemming waren met zijn mogelijkheden. Hij gaf hem een tweede kans zijn vertrouwen te winnen en vooruitgang te maken. Paulus ging naar Klein-Azië en koos Silas als zijn nieuwe medewerker (Handelingen 15.39-40).

Ik open een zijspoor

Hoe moeten we Barnabas houding tegenover Paulus verstaan? Was hij koppig? Was hij opstandig? Sommige uitleggers zijn van mening dat Barnabas verblind was door zijn familiale loyaliteit, waardoor hij de fouten van Markus niet wilde of niet kon zien.

De waarheid is echter dat Paulus en Barnabas beide dienstknechten van God waren. Dat ze beide werden geleid door de Heilige Geest. Dat Paulus vol van de Heilige Geest was, hoeft geen betoog, maar Lukas schrijft in zijn boek Handelingen uitdrukkelijk dat ook Barnabas een goed man was, vol van de Heilige Geest en van geloof (11:24).

Wat is er in feite gebeurd?

Eén verklaring is dat Paulus taakgericht was, dat hij zich concentreerde op de opdracht die hij kreeg en weinig tijd nam voor een jongeman die volgens hem niet aan de taak was toegewijd. De missie was belangrijker voor Paulus dan de persoon, terwijl Barnabas meer mensgericht was. Hij richtte zich op Markus als persoon, nam de tijd om hem te helpen van zijn fouten te leren.

Dat lijkt me een alleszins aannemelijke verklaring. Heel herkenbaar ook. Zoiets zien we maar al te vaak gebeuren.

Na de scheiding van wegen horen we niet veel meer over Barnabas. Sommigen uitleggers zien deze stilte als een stille afkeuring. Toch kan dat niet zo zijn. Om vier redenen.

De eerste reden vinden we in de brieven van Paulus die hij na het uiteengaan heeft geschreven. Daarin schrijft hij met respect over zijn vroegere medewerkers, inclusief Barnabas. Bijvoorbeeld in 1 Korintiërs 9 ver 6.

Een tweede aanwijzing is nog aansprekender. De kwestie krijgt namelijk een happy end. Tegen het einde van Paulus' tweede gevangenschap schrijft hij een brief aan zijn jonge medewerker Timotheüs. Daarin vraagt hij hem om hem in zijn gevangenschap in Rome te komen bezoeken, en voegt eraan toe: *Haal Markus op en breng hem met u mee, want hij is voor mij van veel nut voor de bediening* (2 Tim 4:11).

Wat we hieruit leren, is dat Markus dankzij de tweede kans die hij van Barnabas had gekregen uiteindelijk weer in het team van Paulus werd opgenomen. Hij had zich ontwikkeld tot een goede medewerker.

De kwestie krijgt echter een gelukkige wending. Tegen het einde van Paulus' tweede gevangenschap schrijft hij een brief aan zijn jonge medewerker Timotheüs. Daarin vraagt hij hem om hem in zijn gevangenschap in Rome te komen bezoeken, en voegt eraan toe: *Haal Markus op en breng hem met u mee, want hij is voor mij van veel nut voor de bediening* (2 Tim 4:11).

Wat we hieruit leren, is dat Markus dankzij de tweede kans die hij van Barnabas had gekregen uiteindelijk weer in het team van Paulus werd opgenomen. Hij had zich ontwikkeld tot een goede medewerker.

Meer nog, diezelfde Johannes Markus werd ongeveer in diezelfde tijd door Gods heilige Geest uitgekozen en geïnspireerd een evangelie van Jezus Christus te schrijven. En zo loopt er ook een lijn van Barnabas de bemoediger naar het evangelie van Markus.

Conclusie

Tot besluit. Barnabas is een toonbeeld van de dienst die wij allen mogen verrichten, volgens het Bijbelwoord dat ik u al heb geciteerd: *Moedig elkaar aan, vertroost elkaar* (1 Thessalonicenzen 4:18).

Daarvoor is een bepaalde instelling nodig, een bepaalde houding.

Hoe cultiveren we deze houding, deze instelling? Door te leren van Jozef, de Leviet uit Cyprus, bijgenaamd Barnabas. Hij houdt ons vijf dingen voor die we allen kunnen uitwerken.

1. Geven met gulle hand.
2. Ruimhartig iemand accepteren die door anderen onterecht op afstand worden gehouden, of afgewezen
3. Openstaan voor nieuwe dingen van de Heilige Geest, en anderen daarin bemoedigen
4. Nederig ten opzichte van anderen die kwaliteit hebben, hen in staat stellen hun bediening te ontwikkelen.
5. Een ander zijn fout vergeving en hem of haar een nieuwe kans geeft.

Barnabas werd in deze bediening geïnspireerd door Gods Geest die de Bemoediger en vertrooster bij uitstek is. Moge de Here God ook ons vervullen met zijn heilige Geest om dezelfde weg te gaan. Om een 'Barnabas' te worden, man of vrouw van bemoediging.